PATVIRTINTA
Vilniaus Markučių lopšelio-darželio
direktoriaus 2026 m. spalio 12 d.
įsakymu Nr. V-171

VILNIAUS MARKUČIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Markučių lopšelio-darželio (toliau –mokyklos) smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
2. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą darželyje.
3. Tvarkos aprašas papildo Mokyklos vidaus veiklos ir kitus dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą.
4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
   4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
   4.2. kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;
   4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančiųjų smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;
5. Visi Mokyklos bendruomenės nariai (administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti susipažinę su Tvarkos aprašu.
6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
   6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui:
      6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, priekabiavimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
      6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
      6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
      6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;
   6.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;
   6.3. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

6.4. **patyčias patiriantis darbuotojas** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys(-iai);
6.5. **patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;
6.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti šviečiant, informuojant Mokyklos bendruomenės narius (mokinius, administracijos atstovus, pedagogus, kitus darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus));
6.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);
6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos Mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi Mokyklos vadovas, administracijos darbuotojai, mokytojai, o jos vykdyme dalyvauja visi bendruomenės nariai.
8. Mokyklos vadovas yra atsakingas už Mokyklos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio prevencijos priemonių plano parengimą, ppristatymą ir vykdymą.
9. Tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:
   9.1. surenka duomenis iš grupių dėl įstaigoje fiksuotų pranešimų apie smurtą, patyčias ir atlieka jų analizę;
   9.2. remiantis pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
   9.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį;
   9.4. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, Mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
   9.5. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;
10. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių mokytojai, kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, pedagogas arba kitas darbuotojas reaguodamas:
   11.1. *<u>įsikiša</u>* įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. *primena* vaikui, kuris tyčiojasi, Mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;
11.3. jeigu mokiniui reikia pagalbos, susijusios su jo sveikata, *kreipiasi* į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus, mokyklos darbuotojus) ar tam tikras institucijas (pvz. policija, greitoji ir kita pagalba).
11.4. *informuoja* ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės mokytoją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

12. Mokyklos administracijos atstovo, pedagogo ar kito darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą, veiksmai:
12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;
12.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir, esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus, mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz. policija, greitoji pagalba);
12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;
12.4. informuoja įstaigos vadovą apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).
13. Ikimokylinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:
13.1. Užpildo pranešimo apie smurtą, patyčias formą (priedas 2);
13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

15.Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių mokytojas, nesiliaujant smurtui, patyčioms ar esant sudėtingesnei situacijai, kreipiasi į įstaigos Vaiko gerovės komisiją.

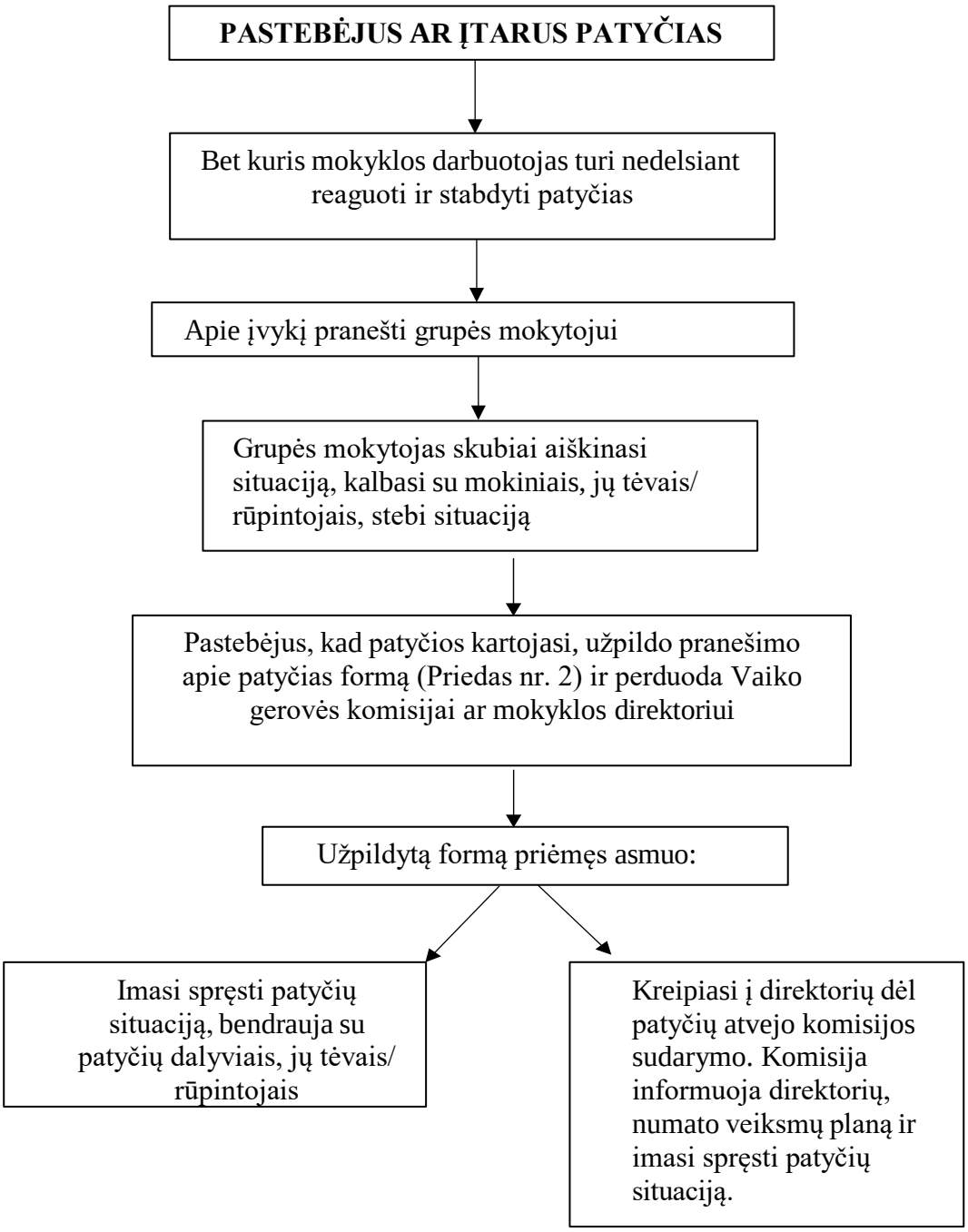
14. Mokyklos Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:
14.1. Informuoja Mokyklos vadovą apie esamą situaciją;
14.2. numato veiksmų su patyčių įvykio dalyviais planą, vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
14.3. vykdo plane numatytas veiklas, o esant poreikiui analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.
15. Asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti Mokyklos vadovą, kuris imasi Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse.
17. Kitiems smurto, patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Mokykloje, teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

Priedas Nr. 1

VILNIAUS MARKUČIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO
REAGAVIMO Į SMURTĄ BEI PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

Priedas Nr. 2

VILNIAUS MARKUČIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA

_____
Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia **patyčių forma** naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ **fizinės:** vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ **socialinės:** įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ☐ **elektroninės:** patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašymas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ **Kiti pastebėjimai (įrašyti)**	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, *patyrusio patyčias* vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, *kuris tyčiojosi* vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, *stebėjusio patyčias* vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Priedas Nr. 2

VEIKSMŲ PO ĮVYKIO PLANAS su:

Asmeniu patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Priedas Nr. 3

VILNIAUS MARKUČIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO
PATYČIŲ IR SMURTO ATVEJŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Reg. Nr.	**Data**	**Pranešėjo vardas, pavardė**	**Smurto/patyčių pobūdis**	**Smurtą/patyčias patiriantis asmuo**	**Smurtaujantis/ besityčiojantis asmuo**